

Psychologencommissie

Samen het vertrouwen in psychologen beschermen

jaarverslag 2015

.be

INHOUD

1. Voorwoord	03	2.5. Externe communicatie	09
2. Werkingsverslag	04	2.5.1. Betere zichtbaarheid en meer transparantie	09
2.1. Plenaire zittingen	04	2.5.2. Nieuwsbrief	09
2.2. Bescherming van de titel van psycholoog	04	2.5.3. Website	09
2.2.1. Wat zegt de wet?	04	2.5.4. Instrumenten ter promotie van de erkenning en zijn voordelen	10
2.2.2. Strenger beleid inzake titelmisbruik	04	2.5.5. Folder voor masters in de psychologie	10
2.3. Deontologie	05	2.6. Adviserende rol over de toekomst van het beroep	10
2.3.1. Deontologische ondersteuning voor psychologen en hun cliënten	05	2.6.1. Evolutie naar een Orde of Instituut van Psychologen	10
2.3.2. Werkgroep deontologische vragen en antwoorden	06	2.6.2. Onderzoeksprojecten over het beroep	11
2.3.3. Werkgroep deontologische code	06	2.6.3. Het belang van de titel van psycholoog voor niet-klinische sectoren	11
2.3.4. Werkgroep psychologen met suïcidale patiënten	06	2.6.4. Competentieprofiel van de klinisch psycholoog op vraag van de de Hoge Gezondheidsraad	11
2.4. Tuchtrect	06	2.6.5. Evaluatie van de erkenningsprocedure op vraag van de Europese Commissie	11
2.4.1. Opstart van de Tuchtraden	07	2.7. Interne werking	12
2.4.2. Welke klachten ontvangen wij?	08	2.7.1. Aanwerving van nieuwe stafmedewerkers	12
2.4.3. Bemiddeling naast disciplinaire procedure	09	2.7.2. Administratieve vereenvoudiging van erkenningaanvragen	12
		2.7.3. Uitbreiding van het Bureau	12
		2.7.4. Verhuis van ons kantoor	12
		2.8. Overzicht van erkennings- en hernieuwingsaanvragen	12
		2.8.1. Erkenningscriteria	12
		2.8.2. Aantal nieuwe erkenningsaanvragen	13
		2.8.3. Aantal geweigerde erkenningsaanvragen	13
		2.8.4. Totaal aantal erkende psychologen: nieuwe aanvragen en hernieuwingen	13
		3. Wie zijn wij?	16
		3.1. Missie en taken	16
		3.2. Onze kernwaarden	16
		3.3. Verschil met de beroepsverenigingen	16
		3.4. Organisatie en structuur	17

” TALRIJKE PROJECTEN
VONDEN IN 2015 HUN AANVANG
TER REALISERING VAN ONZE
MISSIE: DE BESCHERMING
VAN DE KWALITEIT VAN
PSYCHOLOGISCHE DIENSTEN.

VOORWOORD

Tijd om de balans op te maken van het afgelopen jaar. Voor een organisatie als de onze, door de wetgever in het leven geroepen, is het cruciaal om op tijd en stond halt te houden. Niet alleen om terug te kijken op de afgelopen weg, maar ook om met hernieuwde energie vooruit te kijken naar de uitdagingen die de toekomst ons brengt. Dit is geen oefening die ik als voorzitter alleen kan doen. Hiervoor is de inbreng nodig van de vertegenwoordigers van de erkende beroepsverenigingen die als Commissielid in onze plenaire vergadering zetelen. Zij staan met beide voeten in het werkveld en fungeren als klankbord voor de duizenden psychologen die de verschillende sectoren belichamen: arbeid en organisatie, klinische, school en onderzoek.

Bij het doornemen van de volgende pagina's zal u vaststellen dat 2015 een rijkelijk gevuld jaar is geweest. Talrijke projecten kenden hun aanvang ter realisering van onze missie: de bescherming van de kwaliteit van de psychologische dienstverlening. De werking van de Tuchtraden kwam stilaan op gang onder leiding van de in 2015 benoemde Voorzitters en we introduceerden een bijkomend traject bij klachten: bemiddeling. Wij beseffen niettemin dat een klacht de allerlaatste oplossing moet zijn. Preventiemaatregelen mogen dus zeker niet ontbreken in de realisatie van onze missie. Bijgevolg willen wij inzetten op een transparantere communicatie en op een betere ondersteuning van onze erkende psychologen. Nu al beantwoorden onze stafmedewerkers deontologie dagelijks de vragen van talrijke erkende psychologen die streven naar een ethisch bewuste beroepspraktijk. De meest gestelde vragen en antwoorden kunt u overigens nalezen op onze website: www.compsy.be/faq

2015 legde ook de kiem voor onze evolutie naar een Instituut of Orde van Psychologen. Dit project staat weliswaar nog in zijn kinderschoenen, maar zal ook in 2016 de nodige zorg en aandacht krijgen zodat de psycholoog in de toekomst kan rekenen op een sterk en modern beroepsorgaan. In het verlengde hiervan willen we ook meer investeren in onderzoek om, via onze

adviserende rol, de omkadering van het beroep richting te geven. Bijzondere aandacht besteden we hierbij aan de niet-klinische sectoren waar de titelerkenning nog weinig gebruikelijk is.

De realisaties van de Psychologencommissie zijn enkel mogelijk dankzij het engagement van een heleboel betrokkenen. Ten eerste wens ik mijn dankbaarheid te uiten aan de Voorzitters van de Tuchtraden en de Raadsleden die de verantwoordelijkheid hebben opgenomen om het tuchtrecht voor psychologen uit te rollen. Zij zullen immers het pad moeten effenen voor hun opvolgers, een taak die niet te onderschatten is. Ten tweede wil ik de 40 zetelende Commissieleden bedanken voor hun inzet van de afgelopen vier jaar. Hun mandaat loopt stilaan op zijn einde. Vanaf september 2016 zullen zij - althans een deel van hen - de fakkel overdragen. Verder wens ik mijn dank te betuigen aan de vaste stafmedewerkers van de Psychologencommissie. Dit vijfkoppige team spant zich dagelijks 100% in om de beslissingen van de plenaire vergadering in de praktijk te brengen.

Tot slot wil ik nog mijn waardering uiten voor de meer dan 10.600 erkende psychologen die hun deontologie hoog in het vaandel dragen en via hun erkenning bijdragen tot de geloofwaardigheid van de discipline. Laat ons samen het vertrouwen van het brede publiek in de Belgische psychologen verder voeden!

Catherine Henry | Voorzitster Psychologencommissie

2. WERKINGSVERSLAG

2.1. PLENAIRE ZITTINGEN

In 2015 kwam de Psychologencommissie viermaal bijeen in een plenaire zitting. Hierbij werden de per Koninklijk besluit bepaalde aanwezigheidsvereisten gerespecteerd om erkenningsaanvragen te kunnen beoordelen. De plenaire vergaderingen vonden plaats op 27 maart, 26 juni, 25 september en 11 december.

2.2. BESCHERMING VAN DE TITEL VAN PSYCHOLOOG

2.2.1. Wat zegt de wet?

De wet van 8 november 1993 tot bescherming van de titel van psycholoog (Staatsblad 31.05.1994) stelt dat iemand enkel de titel van psycholoog mag gebruiken mits het vereiste universitaire diploma én een erkenning als psycholoog (artikel 1). Deze erkenning wordt toegekend door de overheidsinstantie de Psychologencommissie (artikel 2). Zonder erkenning is het verboden om op om het even welke manier de indruk te wekken psycholoog te zijn (artikel 9). Dus, ook afkortingen, samenstellingen en vertalingen van de titel van psycholoog vereisen een erkenning. Maakt men zonder erkenning gebruik van de titel? Dan legt de wet strafbepalingen op in de vorm van een geldboete (tot 6000 euro) en een vermelding in het strafregister (artikels 9 en 10). Personen, websitebeheerders of organisaties die titelmisbruik faciliteren zijn evenzeer aansprakelijk (artikel 11). Artikel 8 verbindt vervolgens de erkenning als psycholoog met het respect voor de plichtenleer of deontologische code van de psycholoog die bij Koninklijk besluit in het leven werd geroepen (KB 2.04.2014 – Staatsblad 16.05.2014).

ENKELE MISVERSTANDEN RECHTGEZET

De erkenning als psycholoog:

- Is niet vrijwillig, maar wettelijk verplicht.
- is niet hetzelfde als een lidmaatschap bij een beroepsvereniging.
- Geldt niet alleen voor zelfstandigen, maar ook voor personen in loondienst, werkzoekenden, vrijwilligers, enz.
- Is niet alleen nodig voor de enkelvoudige titel van 'psycholoog', maar ook voor samengestelde titels, zoals 'klinisch psycholoog' of 'schoolpsycholoog'.
- Is vereist voor elke vorm van titelgebruik, mondeling én schriftelijk.
- Moet, na een eerste aanvraag, jaarlijks hernieuwd worden.

2.2.2. Strenger beleid inzake titelmisbruik

In 2015 was het 22 jaar geleden dat de wet van 8 november 1993 ter bescherming van de titel van psycholoog van kracht werd. Het was ook het jaar waarin de kaap van 10.000 erkende psychologen werd overschreden. Toch komt het nog regelmatig voor dat personen zich als psycholoog profileren zonder erkend te zijn. Sinds 26 mei 2014 geven ze hiermee niet alleen de indruk het vereiste diploma te bezitten, maar laten zij ook uitschijnen de wettelijk verankerde deontologie voor erkende psychologen te onderschrijven. Nochtans zijn zij helemaal niet aansprakelijk bij deontologische inbreuken. Mede hierdoor komen er bij ons steeds vaker meldingen van titelmisbruik binnen. Een strengere controle dringt zich dan ook op om de bevolking en het vertrouwen in psychologen te beschermen. Daarom vragen wij voortaan bij elke nieuwe erkenningsaanvraag de expliciete goedkeuring om de universiteit indien nodig te contacteren voor een diplomacontrole. Verder hebben wij ook onze maatregelen bij titelmisbruik verstrengd. Wij zien het immers ook als onze taak om de betrokkenen aan te spreken op hun overtreding van de wet op de titelbescherming en hen te vragen zich in regel te stellen.

Het aanschrijven van deze betrokkenen ligt echter niet altijd voor de hand, daar wij soms niet over de nodige contactgegevens beschikken. Daarom werken wij sinds 2015 samen met een deurwaarder. Deze heeft immers toegang tot het rijksregister en kan de personen in kwestie formeel contacteren. Indien een reactie uitblijft, dan kunnen wij, conform de wet op de titelbescherming (8.11.1993), het parket op de hoogte brengen. De wet voorziet tenslotte een aantal strafrechtelijke sancties, waaronder een boete tot 6000 euro en een vermelding in het strafregister. Sinds 2015 doen wij ook steeds vaker beroep op een advocaat, om, bij hardnekkig of flagrant titelmisbruik, formeel klacht in te dienen en ons burgerlijke partij te stellen. Wij vinden het belangrijk dat er transparantie heerst rond ons beleid inzake titelmisbruik. Hiertoe stelden we een document op dat licht werpt op de richtlijnen die wij hierbij hanteleren. Dit document is te raadplegen op www.compsy.be/de-titel-van-psycholoog.

Titelmisbruik is jammer genoeg niet alleen een zaak van individuele psychologen. Zo kregen we in de loop van 2015 ook klachten binnen over websites en online zoeklijsten die een loopje namen met de titelbescherming en de deontologische code. Ook deze websites maken zich schuldig aan titelmisbruik wanneer zij "psychologen" zonder erkenning afficheren. In de wet ter bescherming van de titel van psycholoog staat immers een verwijzing naar hoofdstuk VII van het Strafwetboek. Hierdoor zijn alle personen of instanties die titelmisbruik faciliteren of toelaten ook strafbaar. Wij stelden onszelf het doel om in 2016 de belangrijkste zoekmachines voor psychologen grondig onder de loep nemen en de beheerders aan

te spreken indien zij niet aan de criteria voldoen. Hierna zullen wij op onze website een lijst met aanbevolen zoekfuncties publiceren. Om opgenomen te worden in deze lijst dienen ze de wet op de titelbescherming na te leven en rekening te houden met bepaalde principes uit de deontologische code, bv. inzake publiciteit. Zodoende wensen we cliënten/patiënten te informeren over eventueel misleidende zoekinstrumenten. Immers, enkel van erkende psychologen kan men erop vertrouwen dat ze de juiste vorming genoten hebben en gebonden zijn aan de deontologische code.

2.3. DEONTOLOGIE

Werken als psycholoog brengt dilemma's met zich mee. Erkende psychologen zijn vakbekwame professionals die zichzelf en elkaar kritische vragen durven stellen. Een beroepscode biedt hen hierbij houvast. Het geeft hen immers de mogelijkheid hun handelen te toetsen aan standaarden die door de wetgever werden vastgelegd op voorstel van de beroepsgroep zelf.

De deontologische code voor psychologen verscheen in het Staatsblad als "Koninklijk besluit van 2 april 2014 tot vaststelling van de voorschriften inzake de plichtenleer van de psycholoog" (SB 16.05.2014). Als drijvende kracht achter de publicatie van deze deontologische code, zijn we best wel trots op het resultaat. Niettemin beseffen we dat er nog ruimte tot verbetering is. Sinds de publicatie van de deontologische code bereiken ons immers een groot aantal vragen van zowel psychologen als hun cliënten/patiënten. Dit bevestigde ons idee dat, naast onze controlerende rol, de nodige ondersteuning en verdere toelichtingen bij de code niet mogen ontbreken. Zo kunnen we fouten en hun sancties zo veel mogelijk voorkomen.

2.3.1. Deontologisch ondersteuning

Onze stafmedewerkers deontologie spannen zich dagelijks in om de binnenkomende vragen van psychologen en hun cliënten/patiënten zo goed mogelijk te beantwoorden. Zij winnen hierbij op regelmatige basis juridisch en deontologisch advies in van experts, zowel binnen de psychologie als daarbuiten.

De meest gestelde vragen en hun antwoorden komen terecht in onze webrubriek op www.compsy.be/faq. De uitleg in deze rubriek geeft niet alleen toelichting bij de code, maar vult deze ook aan met de wettelijke bepalingen die relevant zijn voor de psychologische praktijkvoering. De informatie is evenwel van algemene aard. Deze moet dan ook gezien worden als een globale leidraad bij het doorlopen van het ethisch reflectieproces. Indien een psycholoog na het doornemen van deze uitleg meer informatie wenst, kan hij evenwel contact opnemen met de deontologische advieslijn. Wordt een psycholoog in zijn beroepspraktijk met een concreet ethisch dilemma geconfronteerd? Dan bespreekt hij de situatie best met collega's, bijvoorbeeld in supervisie of intervisie. Deze aanpak ligt overigens in het verlengde van artikel 11 en 36 van de deontologische code. Verder raden wij psychologen ook aan om via lezingen en literatuur zelf de materie verder uit te diepen en eigen te maken.

Met dezelfde beweegredenen – een betere ondersteuning voor psychologen – werkt onze instantie ook mee aan de (na)vormingsactiviteiten van universiteiten en beroepsverenigingen. Steeds vaker spreken zij ons aan voor het geven van een gastcollege of een lezing over de deontologische vragen en klachten die wij ontvangen. Hierbij valt overigens op dat de principes waar psy-

chologen vaak mee worstelen, niet dezelfde zijn als de thema's waarover cliënten/patiënten hun beklag doen.

2.3.2. Werkgroep deontologische vragen en antwoorden

Daar de complexiteit van de binnenkomende vragen soms erg groot is, zag eind 2015 een werkgroep “deontologische vragen en antwoorden” het levenslicht. Deze werkgroep bestaat uit zetelende leden van de Psychologencommissie en onze twee vaste deontologische stafmedewerkers. Samen buigen zij zich over vaak terugkerende vragen van psychologen in de ambitie hierop een onderbouwd antwoord te formuleren dat mensen via de website kunnen raadplegen. Doordat ook mensen uit het werkveld aan deze werkgroep deelnemen, hebben de adviezen een breed draagvlak in de praktijk. Naast het beantwoorden van nieuwe vragen zal de werkgroep ook de antwoorden die al op onze website staan, opnieuw onder de loep nemen. Deze worden achtereenvolgens afgetoetst aan juridische bepalingen en aan het wettelijk kader en worden nagekeken op duidelijkheid, ontbrekende informatie of fouten.

2.3.3. Werkgroep deontologische code

Met de erkenning van de klinische psychologie als gezondheidszorgberoep in het verschieft lijkt ook een kritische herlezing van de code aangewezen. Hierbij kunnen alvast drie aandachtspunten meegenomen worden. Ten eerste willen we discrepanties vermijden tussen enerzijds de deontologische principes uit de code en anderzijds bijkomende wettelijke bepalingen, zoals de wet betreffende de rechten van de patiënt (22.08.202). Deze laatste wet geldt voor de gezondheidszorgberoepen en zal vanaf 1 september 2016 ook door klinisch psychologen nageleefd moeten worden. Ten tweede heerst er verwarring over de termen “beroepsgeheim” en “discretieplicht”. Deze termen worden alrebei in de code aangewend, maar dekken niet dezelfde lading. Ten derde blijkt de interpretatie van artikel 12 niet altijd eenduidig. Het artikel kan de indruk geven dat een psycholoog a priori verplicht is aangifte te doen wanneer zijn cliënt of iemand in zijn omgeving in ernstig gevaar verkeert. Een aangifte is echter steeds het allerlaatste redmiddel.

In afwachting van een herformulering van de code besloten we om alvast meer toelichtingen te geven op onze website. Een eerste dossier gaat dieper in op het beroepsgeheim en artikel 12. Dit dossier is terug te vinden op www.compsy.be/het-beroepsgeheim-van-de-psycholoog-onder-de-loep. In de loop van 2016 zullen wij op onze website ook toelichtingen geven over andere principes, alsook over de wet betreffende de rechten van de patiënt.

2.3.4. Werkgroep psychologen met suïcidale patiënten

Onze deontologische stafmedewerkers krijgen regelmatig vragen binnen van psychologen met suïcidale patiënten: Hoe kunnen zij hun patiënten helpen zonder inbreuk te plegen op hun zwijgplicht? Lopen zij juridische risico's wanneer ze patiënten met suïcide-ideatie niet voldoende helpen? Zijn ze verplicht het beroepsgeheim te doorbreken? En wat als het verkeerd afloopt? Om deze psychologen in de toekomst beter te helpen, besloten we in 2015 van start te gaan met een werkgroep “Psychologen met suïcidale patiënten”. Het doel van deze werkgroep is om uit te zoeken hoe wij deze psychologen het best kunnen helpen binnen de grenzen van onze bevoegdheid. En om na te gaan naar welke bestaande initiatieven we kunnen doorverwijzen indien een vraag verder reikt dan onze competenties.

2.4. TUCHTRECHT

De Wet van 21 december 2013 tot wijziging van de Wet van 1993 (BS 04-02-2014) koppelt de erkenning als psycholoog aan een tuchtrecht. Dit maakt het mogelijk om bij inbreuken op de deontologische code klacht in te dienen tegen een psycholoog. Deze klacht kan aanleiding geven tot een tuchtprocedure of tot bemiddeling.

” HET TUCHTRECHT HELPT
PSYCHOLOGEN DE JUISTE WEG
TE VINDEN EN GEEFT DE
BEROEPSGROEP DE KANS
OM BIJ TE LEREN.

Sommige professionals zien dit tuchtrecht als onderdeel van de erkenning als een bedreiging. Zij associëren het immers alleen met straf. Nochtans helpt het Tucht recht psychologen om de juiste weg te vinden. Het geeft de hele beroepsgroep de kans om bij te leren en om ongewenst gedrag die het aanzien van de discipline schaadt te vermijden. Het tuchtrecht is dus op geen enkele manier een instrument ter ‘afrekening’ van de erkende psycholoog. Want het is net via zijn erkenning dat deze aangeeft zich in te zetten voor een verantwoordelijke en respectvolle praktijkvoering. En dat maakt hem net tot een goede professional!

2.4.1. Opstart van de Tuchtraden

De Psychologencommissie kent twee tuchtrechtelijke instanties: een Tuchtraad en een Raad van Beroep.

Eind 2014 werden reeds de 24 Raadsleden verkozen onder de erkende psychologen. In 2015 kreeg het Tucht recht verder vorm.

Zo benoemde onze voogdijminister, Minister van Middenstand Borsus, de voorzitters van de Tuchtraad en de Raad van Beroep. Dit zijn telkens magistraten of ervaren advocaten. Samen gingen zij aan de slag om het Reglement van Inwendige Orde op te stellen. Dit reglement bevat werkingsafspraken over de manier waarop klachten onderzocht en opgevolgd moeten worden.

Om alle Raadsleden en voorzitters klaar te stomen voor hun taak, tekenden de plaatsvervangend voorzitter van de Commissie Alexander Allaert (magistraat) en prof. Adélaïde Blavier (ULg) een opleiding uit. Deze vorming geeft uitleg over de deontologische code en over de gebruikelijke werking van een Tuchtraad en Raad van Beroep.

Meer informatie hieromtrent vindt u op www.compsy.be/tuchtraad.

Kris Luyckx, voorzitter van de Nederlandstalige kamer van de Tuchtraad

Meester Luyckx is bekend strafpleiter en vennoot van het advocatenkantoor Desdalex. Hij fungeerde als plaatsvervangend rechter bij de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen (2003-2011). Hierdoor is recht spreken hem niet vreemd. Als huidig voorzitter van de Brusselse en Vlaamse Raad voor Economisch onderzoek inzake vreemdelingen te Brussel, is hij overigens goed vertrouwd met de werking van administratieve rechtscolleges.

Volgens meester Luyckx dient elk wettelijk erkend en zichzelf respecterend beroepsorgaan te voorzien in een goed functionerend tuchtsysteem. De bescherming die dit systeem biedt, is echter geen “of-of-”, maar een “en-en-verhaal”. In eerste instantie ruggensteunt het de ethisch geëngageerde erkende psychologen. Zij hebben het beste voor met hun cliënten én hun vakgebied. Een toezichtsorgaan en een sanctiemechanisme voor collega’s die het niet zo nauw nemen, biedt de hele beroepsgroep de kwaliteitsbewaking die ze verdient. In tweede instantie komt alle cliënten van psychologen bescherming toe in de gedaante van een klachtrecht. Zij bevinden zich immers vaak in een zwakkere positie wanneer het gaat over het aanklaarten van wanpraktijken. Volgens Kris Luyckx zal het tuchtrecht er bovendien voor zorgen dat het beroep van psycholoog in de toekomst nog meer de maatschappelijke status en het aanzien zal verkrijgen die ze verdient.

Jean-Pierre Dardenne, voorzitter van de Franstalige kamer van de Tuchtraad

Als vennoot bij het advocatenkantoor Collet-Dardenne en als vervangend rechter aan de handelsrechtbank van Luik heeft meester Dardenne ruime ervaring in rechtspraak. Daarnaast kan hij ook terugblikken op een mooi politiek palmares. Van 1982 en 2011 was hij immers burgemeester van La Roche-en-Ardenne. Verder fungeerde hij als voorzitter van de Provinciale Raad van Luxemburg en hierna als Waals afgevaardigde. Volgens Jean-Pierre Dardenne vereist de psychologie, zoals elk vrij beroep, een ethisch correcte uitoefening. Willen psychologen respect afdwingen bij het publiek en

andere zorgprofessionals, dan dienen ze een aantal gedragsregels in acht te nemen. Een deontologische code en een competent orgaan dat toeziet op de naleving ervan, zijn dan ook onontbeerlijk. Voor meester Dardenne staat “deontologie” echter niet gelijk aan een verzameling rigide regels die de autonomie van een professional moeten inperken. Het is eerder een sturend kader dat de waardigheid van het beroep en zijn beoefenaars beschermt. De deontologische principes zijn dan ook niet onaantastbaar. Ze dienen, samen met het beroep, te evolueren. En ook hun interpretatie laat best enige flexibiliteit toe.

Sébastien Humblet, voorzitter van de Franstalige kamer van de Raad van Beroep

Meester Humblet is sinds 1994 ingeschreven aan de Naamse balie van advocaten. Hij is medevennoot van het advocatenkantoor HTPC Avocats. Hij geeft les aan het 'Institut Provincial de Sciences Administratives' te Namen en is sinds meerdere jaren aangesteld als plaatsvervangend vrederechter. Ook heeft hij ervaring als juridisch assessor binnen de Raad van de Orde van Architecten van de Provincie Namen. Gepassioneerd door voetbal zetelt hij al meer dan 15 jaar in de Koninklijke Belgische Voetbalbond (KBVB).

Volgens meester Humblet speelt de deontologie binnen elk vrij beroep een kapitale rol bij de bescherming van de kwaliteit van de dienstverlening en van de cliënten die hiervan gebruik maken. Een beroepscode versterkt ook de geloofwaardigheid van de discipline bij het brede publiek. Het is een waardenkader dat vorm geeft aan de identiteit van de hele beroepsgroep. Een goed netwerk waarop collega-psychologen kunnen terugvallen, is volgens hem evenzeer van groot belang.

Willem Van Betsbrugge, plaatsvervangend voorzitter van de Nederlandstalige kamer van de Tuchtraad

Meester Van Betsbrugge runt het advocatenkantoor VBV Partners met een locatie te Tienen én te Nieuwpoort. Hij heeft twee ambtstermijnen als juridisch assessor bij de Orde van de Architecten achter de rug. Dankzij deze waardevolle ervaring is hij vertrouwd met de noodwendigheden en aandachtspunten van tuchtdossiers. Hij stelde zich met plezier kandidaat als plaatsvervangend voorzitter. Hij vindt het immers een boeiende uitdaging om vanaf de start mee te mogen werken aan de

ontplooiing van het tuchtrecht voor psychologen. Volgens hem moet men de erkenning als psycholoog beschouwen als een kwaliteitslabel dat cliënten/patiënten oriënteert bij het kiezen van een bekwaame professional. De garantie die dit label biedt, behartigt trouwens ook de belangen van de beroepsgroep. Meester Van Betsbrugge oordeelt verder dat de Tuchtraden onmisbare instrumenten zijn in de vrijwaring van de geloofwaardigheid van de discipline. Deze waken er over dat er zich correcte en evenwichtige uitspraken voltrekken met eerbiediging van eenieders recht op verdediging en ter bescherming van een kwalitatieve beroepsuitoefening. Niet het sanctioneren op zich, maar een positieve communicatie over het nut van dit tuchtrecht, als een meerwaarde voor psycholoog en patiënt, is dé methode om dit doel te bereiken. Een sterke bewustmaking van het brede publiek dringt zich dan ook op. De eerste stappen in de goede richting zijn genomen. Niettemin moeten we, volgens meester Van Betsbrugge, blijven streven naar verdere verbetering en verfijning van het wetgevend kader.

2.4.2. Welke klachten ontvangen wij?

Tot op 31 december 2015 heeft de Psychologencommissie 47 klachten tegen erkende psychologen ontvangen:

- Nederlandstalig:
 - × 6 klachten in 2014
 - × 21 klachten in 2015
- Franstalig:
 - × 3 klachten in 2014
 - × 17 klachten in 2015

Hierbij valt op dat de thema's waarover cliënten/patiënten klagen, niet dezelfde zijn als deze waarmee psychologen het vaakst worstelen.

In de loop van 2016 starten de Nederlands- en Franstalige kamers van de Tuchtraden met de klachtenbehandeling. Het is aan hen om te oordelen of de ingediende klachten in aanmer-

king komen voor een tuchtprocedure. Na een grondig onderzoek waarbij ook de psycholoog het woord krijgt, oordelen zij of er effectief sprake is van een inbreuk op de deontologische code. In het voorkomende geval leggen zij een tuchtsanctie op.

De frequentste klachten:

- Partijdige verslaggeving die niet gebaseerd is op feiten die de psycholoog zelf heeft onderzocht;
- Schending van het beroepsgeheim door informatie aan derden door te geven zonder de expliciete toestemming van de cliënt/patiënt;
- Rolvermenging waarbij de psycholoog zijn/haar professionele hoedanigheid te buiten gaat, bijv. door het overschrijden van bevoegdheden of door vriendschappelijke omgang met cliënten/patiënten;
- Een respectloze bejegening van de cliënt.

2.4.3. Bemiddelingstraject naast disciplinaire procedures

Uit eigen ervaring en die van partnerorganisaties constateerden we dat personen die een klacht indienen over een vrije beroeper vaak nood hebben om het hoe en het waarom van hun ongenoegen onder woorden te brengen. Dit geldt ook voor ontevreden cliënten/patiënten van psychologen. Zij zijn dan ook niet noodzakelijk op zoek naar een sanctie voor de psycholoog in kwestie, maar willen gehoor vinden voor hun klacht. De disciplinaire procedure via de Tuchtraad biedt hier dan ook niet altijd een oplossing. De huidige wettelijke bepalingen staat de inspraak van de cliënt/patiënt bij een disciplinaire procedure in de weg. Na afloop krijgt deze hierdoor ook geen informatie over de uitkomst. Daarom gingen wij in 2015 op zoek naar een bijkomend traject dat hieraan kon tegemoetkomen. Dit vonden we in de gedaante van een bemiddelingstraject, conform aan het 7e deel van het gerechtelijk wetboek. Deze bemiddeling is volledig vrijwillig: de instemming van beide partijen is noodzakelijk. Via bemiddeling trachten de psycholoog en de cliënt het conflict op te lossen in wederzijdse dialoog. Dit gebeurt, in alle vertrouwelijkheid, onder begeleiding van een erkend bemiddelaar. De bedoeling is om via een of meerdere gesprekken tot een overeenkomst te komen waarin zowel de psycholoog als de cliënt/patiënt zich kunnen vinden. De oplossing van het geschil kan van velerlei aard zijn en wordt niet van bovenaf opgelegd, zoals bij een tuchtprocedure wel het geval is. Bemiddeling is dus de geknipte manier om conflicten tussen psychologen en hun cliënten/patiënten op te lossen zonder onmiddellijk bij een rechtbank of een Tuchtraad aan te kloppen. Om de drempel voor bemiddeling te verlagen, draagt de Psychologencommissie de kosten van de eerste sessie.

Het bemiddelingsproject heeft intussen zijn succes bewezen, maar wordt niettemin nog regelmatig beoordeeld op kansen tot verbetering. Het is een initiatief van de Psychologencommissie waarover de Tuchtraad geen bevoegdheid heeft. Echter, indien de klacht dan toch voor de Tuchtraad komt, dan kan de Raad rekening houden met een eventueel bemiddeld akkoord. Zo kan deze oordelen dat er sprake is van verzachtende omstandigheden. Ook de psycholoog heeft er dus baat bij om in een bemiddelingstraject mee te stappen. Weigert de psycholoog een voorstel tot bemiddeling? Dan heeft dit evenwel geen negatieve gevolgen voor de tuchtprocedure.

2.5. EXTERNE COMMUNICATIE

2.5.1. Betere zichtbaarheid en meer transparantie

De Psychologencommissie stelde meermaals vast dat er verwarring bestaat tussen onze instantie en psychologenverenigingen. Dit is deels ingegeven doordat onze naam "Commissie" suggereert dat wij ingebed zijn in een andere organisatie en deels doordat er binnen de Psychologencommissie vertegenwoordigers van de beroepsfederaties zetelen. Het was dus hoog tijd om na te denken over manieren om deze misverstanden de wereld uit te helpen. Een naamsverandering was op korte termijn evenwel onmogelijk. Daarom kozen we voor een grotere "ruchtbaarheid" om onze, bij wet ingestelde, overheidsinstantie beter te differentiëren van andere organisaties, zoals de beroepsvereni-

gingen. Eind 2015 zagen een aantal nieuwe communicatie-instrumenten het levenslicht.

Vooraleer onze communicatiekanalen werden aangepakt, kreeg ook onze visuele vormgeving een nieuw laagje verf. Om ons op een onderscheidende manier te profileren, hadden wij immers nood aan een logo en een huisstijl waarin zowel psychologen, hun cliënten/patiënten als onze partners zich kunnen terugvinden. Gezien psychologenverenigingen al vaak het Griekse symbool Ψ hanteren, namen wij onze kernwaarden als vertrekpunt voor de creatie van het logo (zie verder).

Psychologencommissie

Het logo bestaat uit drie belangrijke componenten:

Drie armen, meerdere partijen

Met de drie armen besteden wij aandacht aan onze verschillende gebruikers: psychologen en hun cliënten en andere relevante actoren. Wij wensen de dialoog tussen deze partijen te bevorderen.

Een centrale cirkel, één gezamenlijk doel

De cirkel in het midden staat symbool voor het gemeenschappelijke doel dat we samen omarmen: de kwaliteitsbewaking van ons beroep en daarmee de bescherming van het vertrouwen in psychologen.

Blauw en roodbruin: betrouwbaarheid en toegankelijkheid

Het blauw staat symbool voor de integriteit en de neutraliteit waarmee we te werk willen gaan. De warme roodbruine tint benadrukt enerzijds onze toegankelijkheid en anderzijds onze beschermende rol.

2.5.2. Nieuwsbrief

In februari 2015 werd onze eerste nieuwsbrief de wereld ingestuurd. Via dit kanaal trachten wij voortaan regelmatig te communiceren. Hierbij streven we ernaar om meer klaarheid te scheppen over onze aanpak en om relevante thema's voor de erkende psycholoog onder de aandacht te brengen. Suggesties of eigen bijdrages zijn steeds welkom via feedback@compsy.be.

2.5.3. Website

Begin 2015 sleutelden we ook ijverig aan een nieuwe website. Deze kreeg niet alleen een andere fysionomie in lijn met onze huisstijl, ook de structuur onderging een grondige opknappbeurt.

Het afgelopen jaar werd de website stap voor stap verder gespekt met informatie over de erkenning en de deontologie van psychologen. Ook de online zoeklijst “Is mijn psycholoog erkend?” staken we in een nieuw jasje. Alle erkende psychologen zijn er sinds 2015 terug te vinden met een gepersonaliseerde webfiche die hun erkenning toelicht.

2.5.4. Instrumenten ter promotie van de erkenning

We merkten op dat, ondanks de wettelijke verplichting, nog heel wat licentiaten en masters in de psychologie niet op de hoogte zijn van de noodzaak om zich te laten erkennen als psycholoog. Ook bij het brede publiek heerst hierover onduidelijkheid. In tegenstelling tot bijv. huisartsen, zijn er immers heel wat ‘psychologen’ aan het werk die niet erkend zijn. Daarom moest de erkenning dringend wat meer in de kijker worden gezet. Hiervoor gingen we te rade bij onze tegenhangers in de buurlanden.

Vervolgens ontwikkelden we enkele instrumenten die de erkenning van psychologen tastbaarder maken: een officieel certificaat, een erkenningskaart en een e-logo. De QR-code op de kaart en het e-logo zijn gekoppeld aan onze zoekfunctie en geven rechtstreeks toegang tot de webfiche van elke psycholoog. Het gebruik van deze instrumenten is niet verplicht, maar wel aangeraden. Zij geven aan erkende psychologen de kans om zich beter te onderscheiden als professionals met hoge kwaliteitsnormen. Het gebruik ervan komt dus de hele beroepsgroep ten goede.

2.5.5. Folder voor masters in de psychologie

Tot voor kort waren afgestudeerde masters in de Psychologie niet afdoende op de hoogte van de erkenningsvereisten voor het dragen van de titel van psycholoog. Hierin kwam in juni 2015 verandering met onze nieuwe studentenfolder en -poster. Deze worden verspreid via de verschillende kanalen van de universiteiten. De folder geeft een beknopte omschrijving van de erkenningsprocedure en zijn voordelen, de deontologische code en van onze missie als overheidsorgaan.

De digitale versie van de studentenfolder is te downloaden via onze website: www.compsy.be/studentenfolder

2.6. ADVISERENDE ROL OVER DE TOEKOMST VAN HET BEROEP

2.6.1. Evolutie naar een Orde of Instituut van alle psychologen

De wet van 4 april 2014 tot regeling van de geestelijke gezondheidszorgberoepen regelt de klinische psychologie en de psychotherapie. In principe zal deze wet op 1 september 2016 in voege treden. Een aantal tekortkomingen stonden echter de uitvoering ervan in de weg. Daarom diende de huidige minister van Volksgezondheid, Maggie De Block, in 2015 een voorstel in tot wijziging van deze wet.

Tegen de achtergrond van deze nieuwe wet, dacht men binnen en buiten de Psychologencommissie na over de beste manier om de bevoegdheden van de Psychologencommissie te consolideren en de wettelijke omkadering van het beroep te versterken. Uit deze reflecties ontstond het idee om te evolueren naar een sterk beroepsinstituut of misschien zelfs een orde, naar het voorbeeld van andere vrije beroepen in België. Naast de pure naamsverandering, zou dit ons in staat stellen om ook deontologisch bevoegd te blijven voor de klinisch psychologen, na hun erkenning als gezondheidszorgberoep. Hiermee vermijden we dat er twee verschillende tuchtorganen en twee aparte deontologische codes nodig zijn voor psychologen. Verder laat deze evolutie ons ook toe om de strijd tegen titelmisbruik beter aan te gaan.

In de loop van 2015 vonden hiertoe een aantal ontmoetingen plaats met onze huidige voogdijminister, minister van Middenstand Borsus. Daarbij werd snel duidelijk dat de minister zich enthousiast achter ons project wilde scharen. Ook met het kabi-

”SAMEN GROEIEN NAAR EEN DUURZAME ERKENNING

net van minister van Volksgezondheid Maggie De Block had onze instantie regelmatige contacten. Tijdens deze gesprekken gaf minister De Block blijk van grote interesse in onze bevoegdheden inzake de deontologische code en het tuchtrecht voor psychologen. Ze gaf hierbij aan dat de visie van haar kabinet nauw aansluit bij deze van de Psychologencommissie.

Mede doordat het grootste aandeel erkende psychologen werkzaam is binnen de geestelijke gezondheidszorg, stelde de minister voor om samen met minister Borsus het voogdijschap over de Psychologencommissie te delen. Dit “co-voogdijschap” zorgt ervoor dat de toekomstige orde of instituut voor psychologen haar deontologische bevoegdheid bewaart voor alle psychologen, met inbegrip van de klinici.

2.6.2. Onderzoeksprojecten over het beroep

Wij wensen meer in te zetten op onderzoek om zo beter te investeren in de toekomst van het beroep. Deze onderzoeksresultaten kunnen we immers aanwenden in onze adviserende rol naar de overheid toe. Mogelijke thema's handelen bijvoorbeeld over de obstakels die psychologen ondervinden in hun beroepsuitoefening, hun beroepsactiviteiten en geografische spreiding, enz. Belangrijk is dat het gaat om onderwerpen die duidelijk gelinkt zijn aan de wettelijke reglementering of de deontologie van psychologen. Tijdens onze plenaire zitting riepen we daarom onze zetelende leden op om hun achterban aan te spreken op zoek naar thema's voor lonende onderzoeksprojecten en naar mogelijke partners om het onderzoek uit te voeren. In de loop van 2016 zullen we een keuze maken tussen de aanbrechte voorstellen.

2.6.3. Het belang van de titel van psycholoog voor niet-klinische sectoren

Vandaag is het leeuwendeel van de erkende psychologen actief in het klinische veld. Binnen de niet-klinische sectoren is de erkenning als psycholoog minder courant. Een verruiming van de titelbescherming naar een algemene praktijkbescherming, naar het voorbeeld van de klinische psychologie, is echter onrealistisch voor de niet-klinische segmenten. De grote diversiteit aan niet-psychologische ‘concullega's’ binnen deze sectoren staat dit in de weg. Zo worden veel taken binnen Human Resources niet alleen uitgevoerd door masters in de bedrijfspsychologie, maar ook door handelsingenieurs, juristen en economen. Op het terrein van de schoolpsychologie zijn er naast psychologen dan weer veel pedagogen aan het werk.

In 2015 richtten we onder de zetelende Commissieleden werkgroepen op voor de niet-klinische sectoren. De opdracht van deze werkgroepen was om de specifieke leemtes op hun werkterrein in kaart te brengen. Zo vroegen we hen of we de meerwaarde van (erkende) psychologen binnen hun werkgebied kunnen vergroten en welke aanpassingen van het regelgevend kader er hiervoor nodig zijn. Met de resultaten van deze werkgroepen gaan we in de loop van 2016 aan de slag.

2.6.4. Competentieprofiel van de klinisch psycholoog voor de Hoge Gezondheidsraad

In de loop van 2015 werkte de Psychologencommissie mee aan een werkgroep van de Hoge Gezondheidsraad. Deze werkgroep kreeg de opdracht een competentieprofiel van de klinisch psycholoog uit te tekenen. Het resultaat is intussen gepubliceerd en online te raadplegen op de website van de FOD Volksgezondheid: www.health.belgium.be/nl/advies-9194-klinische-psychologie

2.6.5. Evaluatie van de erkenningsprocedures op vraag van de Europese Commissie

In 2015 startte de Europese Commissie een kritische evaluatie van de erkenningsprocedures voor gereguleerde beroepen. Dit zijn beroepen die, uit bescherming van de consument of patiënt, slechts toegankelijk zijn mits een specifieke kwalificatie. Ook het beroep van psycholoog valt binnen deze categorie, samen met meer dan 4000 andere beroepen. De inzet van het onderzoek is het uniformiseren van de regelgeving inzake erkende beroepen overheen de Europese lidstaten. Dit om de barrières voor internationale mobiliteit van dienstverleners te herleiden tot een minimum. Ook de Psychologencommissie werd uitgenodigd om deel te nemen aan deze evaluatie. Als bevoegde instantie voor psychologen zagen wij erop toe dat de erkenningscriteria voor Belgische psychologen niet zouden veranderen in het nadeel van de bevolking of de psychologen zelf. Het Europees rapport en de resultaten worden bekend gemaakt in de loop van 2016.

2.7. INTERNE WERKING

2.7.1. Uitbreiding van het bureau

In maart 2014 keurde de plenaire vergadering de oprichting van een bureau goed. Dit bureau bewees ondertussen de daadkracht van de Psychologencommissie te vergroten. Het legt immers de brug tussen het operationele team en de zetelende Commissieleden die tijdens de plenaire vergadering de strategische beslissingen nemen. De bureauleden hebben verder een frequenter contact met de staf en dus een betere kijk op de dagelijkse werking.

In 2015 werd het bureau versterkt met 3 nieuwe zetelende leden:

- Koen Lowet, schatbewaarder (BFP),
- Diane Drory (APPpsy),
- Brigitte Lenzen (APPpsy).

U vindt een overzicht van alle Bureauleden onder **3.4. Organisatie en structuur**.

2.7.2. Aanwerving van nieuwe stafmedewerkers

In juli 2015 verliet onze vorige secretariaatsmedewerker de Psychologencommissie. Hierop werd onze staf versterkt met een nieuwe stafmedewerkster, Maryse Stoz. Zij brengt een uitgebreide ervaring als directiesecretaresse met zich mee.

In augustus 2015 kwam Emily Vranken, een vierde psychologe, in dienst om de communicatieverantwoordelijke en de stafmedewerker deontologie te vervangen tijdens hun aaneensluitend zwangerschapsverlof. In december 2015 kreeg zij een vast contract aangeboden als tweede stafmedewerker deontologie.

U vindt een overzicht van alle personeelsleden onder **3.4. Organisatie en structuur**.

2.7.3. Administratieve vereenvoudiging van erkenningsaanvragen

In 2015 stapten we ook over naar een nieuwe databank. Dankzij deze overstap kunnen de jaarlijks meer dan 1000 nieuwe erkenningsaanvragen en de ondertussen meer dan 9000 hernieuwingen voortaan online gebeuren. Verder kunnen psychologen nu

ook online hun account beheren of een duplicaat van hun erkenningscertificaat of betalingsbewijs downloaden. De databank en de online erkenningsapplicatie zullen wij in de loop van 2016 evalueren en indien nodig verder bijsturen. Hiernaast blijven we zoeken naar andere manieren om onze dienstverlening efficiënter en toegankelijker te maken.

2.7.4. Verhuis van de kantoren van de Psychologencommissie

Het kantoor op de Grasmarkt te 1000 Brussel barste uit zijn voegen. Om de dienstverlening te kunnen uitbreiden, hadden we immers nood aan nieuwe personeelsleden en aan kantoorruimte om deze personen te laten werken. Bovendien deelden wij de verdieping met de Belgische Federatie van Psychologen. Dit werkte verwarring in de hand over onze bevoegdheden en onderlinge banden. Daarom gingen wij op zoek naar een nieuwe, eigen stek. Wij vonden deze in de Kunstlaan 3 te 1210 Brussel. U bent steeds welkom op ons kantoor na voorafgaande afspraak.

2.8. OVERZICHT VAN ERKENNINGSAANVRAGEN EN HERNIEUWINGEN

2.8.1. Erkenningscriteria

Wil men in België een erkenning als psycholoog bekomen? Dan dient men aan bepaalde voorwaarden te voordoen. De erkenningscriteria staan vermeld in de Wet van 8 november 1993 tot bescherming van de titel van psycholoog en in de wet van 12 februari 2008 tot instelling van een nieuw algemeen kader voor de erkenning van EG-beroepskwalificaties.

De erkenning wordt over het algemeen toegekend op basis van een Belgisch diploma van licentiaat of master in de psychologie of van een ouder equivalent vermeld in voornoemde wet. Aanvragen op basis van een buitenlands diploma, vereisen vaak bijkomende bewijsstukken. Deze bestaan uit:

- Een NARIC-atteest dat de academische gelijkwaardigheid van het buitenlandse diploma bevestigt,
- Documenten die aanvullende praktijkervaring aantonen,
- Of attesten die bewijzen dat men in het land van oorsprong erkend is.

Zonder de vereiste bewijsstukken wordt een aanvraag geweigerd.

Eenmaal een aanvraag is goedgekeurd, dient een psycholoog zijn erkenning jaarlijks te hernieuwen. Hiervoor moeten evenwel geen nieuwe documenten worden voorgelegd.

U kan alle criteria nalezen op www.compsy.be/erkenningcriteria.

2.8.2. Aantal nieuwe erkenningsaanvragen

In 2015 heeft de Psychologencommissie 1593 nieuwe aanvragen tot erkenning ontvangen. Hiervan waren er 1504 gebaseerd op een Belgisch diploma en 89 gebaseerd op een buitenlands diploma.

”VIA ZIJN ERKENNING GEEFT
EEN ERKEND PSYCHOLOOG
AAN ZICH IN TE ZETTEN VOOR
EEN VERANTWOORDELIJKE EN
RESPECTVOLLE PRAKTIJK-
VOERING. EN DIT MAAKT HEM
TOT EEN GOEDE PROFESSIONAL!

Ten opzichte van 2014 gaat het om een stijging met 294 aanvragen (+23%): een stijging met 304 (+25%) voor de aanvragen op basis van een Belgisch diploma en daling met 10 (-10%) voor de aanvragen op basis van een buitenlands diploma.

2.8.3. Aantal geweigerde erkenningsaanvragen

In de loop van 2015 werden er 11 aanvragen geweigerd, waarvan 9 Belgische. Ter vergelijking: In de loop van 2014 werden 13 aanvragen geweigerd, waarvan 8 Belgische.

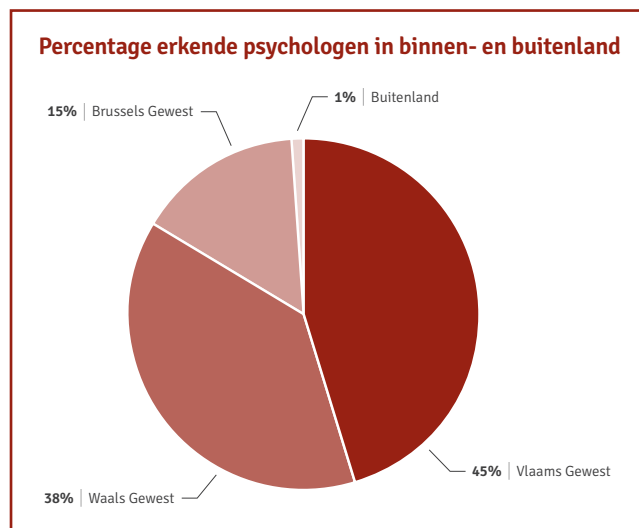
2.8.4. Totaal aantal erkende psychologen: eerste aanvragen én hernieuwingen

De laatste jaren merkten we een sterke stijging op van het aantal erkende psychologen. Ondertussen is de kaap van 10 000 erkende psychologen overschreden. Dankzij deze massale registratie kunnen we sterker inzetten op onze missie: de bescherming van cliënten/patiënten en de verdere ontwikkeling en waardering van het beroep.

Tabel 1 geeft een detailoverzicht van het aantal in België erkende psychologen, en de evolutie daarvan sinds 2011.

Eind 2015 waren er in totaal 10 661 psychologen erkend, van wie 96% op basis van een Belgisch diploma en 4% op basis van een buitenlands diploma. Ten opzichte van 2014 gaat het om een toename met 17%: 16% voor de Belgische diploma's en niet minder dan 65% voor de buitenlandse diploma's.

De stijging in het aantal psychologen is merkbaar voor elk geslacht, in elke taalgroep en in elk gewest. In de man-vrouw verdeling valt op dat de meeste psychologen vrouwen zijn: 81%. Dit percentage is al jarenlang traag maar gestaag aan het stijgen met ongeveer 1% per jaar.

Per taalgroep bekeken zijn er meer Franstalige psychologen (56%) dan Nederlandstalige psychologen (44%).

Tabel 1: Erkende psychologen – detailoverzicht en evolutie

	2015	2014	2013	2012	2011
TOTAAL	10 661	9 074	8 345	7 718	7 254
Basis van erkenning					
Belgisch diploma	96%	97%	97%	98%	98%
Buitenlands diploma	4%	3%	3%	2%	2%
Geslacht					
Mannen	19%	20%	21%	22%	23%
Vrouwen	81%	80%	79%	78%	77%
Gewest					
Vlaanderen	45%	45%	44%	44%	44%
Wallonië	38%	38%	39%	40%	40%
Brussel	15%	15%	15%	15%	15%
Andere: buitenland	1%	1%	1%	1%	1%
Taal					
Vlaanderen	45%	45%	44%	44%	44%
Wallonië	38%	38%	39%	40%	40%

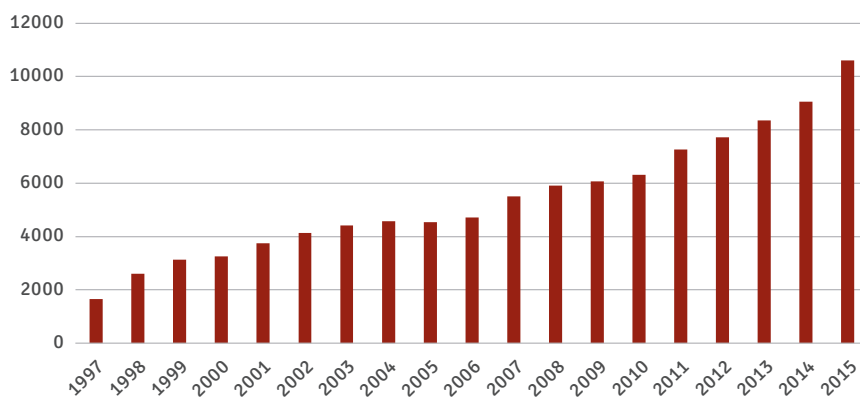
Tabel 2 geeft per land een overzicht weer van de beslissingen in 2015 omtrent buitenlandse erkenningsaanvragen. Zoals gewoonlijk was meer dan de helft (n=49) van de buitenlandse dossiers (N=89) gebaseerd op een diploma uit Frankrijk (n=29) of Nederland (n=20).

De derde plaats komt dit jaar toe aan Italië (n=8). Roemenië (n=7) is vierde en Spanje zakt terug naar de vijfde plaats (n=6). Vanuit alle andere landen werden hooguit twee aanvragen ontvangen. Slechts twee buitenlandse aanvragen werden geweigerd in 2015: beide uit Frankrijk.

Tabel 2: Beslissingen in dossiers op basis van buitenlandse diploma's – overzicht per land

Land	Goedgekeurd	Geweigerd	Totaal
Argentinië	2		2
Brazilië	1		1
Canada	1		1
Chili	1		1
Cyprus	1		1
Duitsland	1		1
Frankrijk	27	2	29
Griekenland	1		1
Groot-Brittannië	1		1
Italië	8		8
Nederland	20		20
Polen	2		2
Portugal	1		1
Roemenië	7		7
Slovakije	2		2
Spanje	6		6
Taiwan	1		1
Zuid-Afrika	1		1
Zweden	1		1
Zwitserland	2		2
TOTAAL	87	2	89

Aantal erkende psychologen sinds de opstart van de Psychologencommissie

DE PSYCHOLOGENCOMMISSIE
BELICHT

3. WIE ZIJN WIJ?

3.1. MISSIE EN TAKEN

De Psychologencommissie is een federale overheidsinstantie bevoegd voor alle psychologen in België, ongeacht hun nationaliteit, beroepscontext of statuut. Haar werking wordt bepaald door wetten en Koninklijke of ministeriële besluiten.

Haar belangrijkste missie is de bescherming van de cliënten van psychologen. Zij bevordert de kwaliteit van de diensten van erkende psychologen, wat het vertrouwen in de discipline versterkt.

De Psychologencommissie geeft op de volgende manieren invulling aan haar missie. Zij:

- Regulariseert het gebruik van de titel van psycholoog via een erkenningsprocedure.
- Houdt de officiële lijst van erkende psychologen in België bij en stelt deze online toegankelijk voor het brede publiek.
- Ziet toe op een ethisch correcte invulling van de discipline via haar deontologische beroepscode en deontologische adviesdienst.
- Is een aanspreekpunt voor ontevreden cliënten/patiënten van erkende psychologen.
- Is een volwaardige gesprekspartner voor overheden en belangengroepen omtrent zaken die verband houden met de titel of de deontologie van de psycholoog.
- Informeert het brede publiek over hun eigen rechten en over de plichten en rechten van psychologen.

3.2. ONZE KERNWAARDEN

In 2015 kwam een reflectiegroep binnen de Psychologencommissie tot vijf centrale waarden. Deze waarden moeten onze werking in de toekomst richting geven. Ook als Orde of Instituut van Psychologen willen wij hierop blijven inzetten.

- 1. Integriteit:** wij wensen op een ethisch correcte, respectvolle en onpartijdige manier het vertrouwen in psychologen te bevorderen,
- 2. Kwaliteitsgerichtheid:** wij willen een professionele en betrokken houding aannemen. Tijdig evalueren en stilstaan bij onze werkwijze maken hiervan integraal deel uit,
- 3. Gebruikersgerichtheid:** zowel met psychologen als met cliënten willen wij in dialoog treden. Wij nemen ons ook voor om in de toekomst onze gebruikersgroepen op een transparante manier in te lichten over ons doen en laten,
- 4. Verantwoordelijkheidszin:** wij treden op als een onafhankelijke instantie met een controlefunctie. Niet zozeer om psychologen op de vingers te tikken, maar eerder om het vertrouwen in onze beroepsgroep te beschermen. Deze verantwoordelijkheid werd ons bij wet toegekend,

5. Toekomstgerichtheid: wij zoeken instrumenten ter verbetering van onze dienstverlening. Een eerste stap in dit proces is de nieuwe website en databank.

3.3. VERSCHIL MET DE BEROEPSVERENIGINGEN

Naast de Psychologencommissie als federale overheidsinstantie bestaan er ook nog beroepsverenigingen voor psychologen. Dit zijn geen overheidsinstellingen, maar vzw's met een andere, complementaire missie. Zij verdedigen de belangen van psychologen en bieden allerlei dienstverlening aan, zoals kortingen op tijdschriften, voordelige verzekeringen en navormingen. Er zijn twee erkende beroepsverenigingen: de Belgische Federatie van Psychologen – Fédération Belge des Psychologues (BFP-FBP) en de Association des Psychologues Practiciens d'orientation psychanalytique (APPpsy). In tegenstelling tot de titelerkenning is een lidmaatschap bij een beroepsvereniging niet wettelijk verplicht, maar wel aangeraden. Het geeft psychologen immers toegang tot een uitgebreid nascholingsaanbod, tot intervisie- en supervisiegroepen en tot doorverwijsmogelijkheden. En dit ligt in het verlengde van de deontologische code.

HET VERSCHIL IN EEN OOGOPSLAG

De Psychologencommissie:

- Federale overheidsinstelling,
- Bescherming van cliënten van psychologen.
- Bij wet vastgelegd takenpakket,
- Kwaliteitsbevordering van psychologische dienstverlening
- Erkenningsprocedure, deontologische code en tuchtraad voor psychologen
- Wettelijk verplichte erkenning voor psychologen.

De beroepsvereniging:

- Belangenverdediging van psychologen en masters/licentiaten in de psychologie,
- Ondersteuning bij de uitoefening van het beroep,
- Kortingen op tijdschriften, navormingen, voordelige verzekeringen, verstrekking van beroepsinformatie,
- Lidmaatschap niet verplicht, maar wel aangeraden.

3.4. ORGANISATIE EN STRUCTUUR

Plenaire vergadering

De plenaire vergadering van de Psychologencommissie telt niet minder dan 40 zetelende Commissieleden. Dit zijn vertegenwoordigers van de twee door de overheid erkende beroepsverenigingen, de Belgische Federatie van Psychologen – Fédération Belge des Psychologues (BFP-FBP) en de Association des Psychologues Practiciens d'orientation psychoanalytique (APPpsy).

De verschillende Commissieleden belichamen de sectoren binnen de psychologie: onderzoek, arbeid en organisatie, school en klinische. De zetelende leden komen minstens viermaal per jaar samen in een plenaire zitting onder toezicht van de voorzitter, Catherine Henry, en de plaatsvervangend voorzitter, Alexander Allaert. De beslissingsmacht van de Psychologencommissie ligt in deze plenaire bijeenkomsten. De operationalisering van de genomen beslissingen, daarentegen, is de taak van het bureau, van de werkgroepen bestaande uit Commissieleden en van het personeel van de Psychologencommissie (zie verder).

NEDERLANDSTALIGE ZETELENDE LEDEN

Onderzoek	Verhofstadt	Lesley
Onderzoek	Uzieblo	Katarzyna
Onderzoek	Proost	Karin
Onderzoek	Van Hoof	Elke
Arbeid & Organisatie	De Witte	Karel
Arbeid & Organisatie	Schouteten	Jo
Arbeid & Organisatie	Janssens	Robrecht
Arbeid & Organisatie	Delaere	Willem
Educatieve	Plasschaert	Lien
Educatieve	D'Oosterlinck	Patrick
Educatieve	Van den Brink	Inge
Educatieve	Somers	Annelies
Klinische	Hilderson	Michaël
Klinische	Van Daele	Tom
Klinische	Lowet	Koen
Klinische	Cools	Bob

FRANSTALIGE ZETELENDE LEDEN

Onderzoek	Fouchet	Philippe
Onderzoek	Blavier	Adelaïde
Onderzoek	Collet	Gregory
Onderzoek	Lefebvre	Laurent
Onderzoek	Widart	Frédéric
Onderzoek	Renders	Xavier
Onderzoek	Rozenberg	Alain
Arbeid en Organisatie	Tomas	François
Arbeid en Organisatie	Lothe	Benoît
Arbeid en Organisatie	Tzafestas	Heracli
Arbeid en Organisatie	Hansez	Isabelle
Arbeid en Organisatie	Laloo	Julie
Arbeid en Organisatie	Robin	Didier
School	Timmerman	Catherine
School	Drory	Diane
School	Frenkel	Stephanie
School	Gilain	Annick
School	De Wilde	Dominique
School	Monnoye	Geneviève
School	Lenzen	Brigitte
Klinische	Ylieff	Michel
Klinische	Florence	Jean
Klinische	Chauvier	Pauline
Klinische	Jaumaux	Paul

”DE LEDEN VAN DE PLENAIRE VERGADERING FUNGEREN ALS KLANKBORD VOOR DE DUIZENDEN PSYCHOLOGEN DIE DE VERSCHILLENDE SECTOREN BELICHAMEN.

Bureau

Het Bureau telt 6 leden. Deze komen op regelmatige basis samen om de plenaire vergadering voor te bereiden en op korte termijn beslissingen te nemen m.b.t. tot de werking van de Psychologencommissie. Het Bureau fungeert ook als een filter voor vragen zodat het takenpakket van de plenaire verlicht wordt. Ook bepaalde beheerszaken worden door het Bureau afgehandeld, mits de toestemming van de plenaire vergadering.

Catherine Henry
Voorzitster

Prof. Em. Karel De Witte
Secretaris, Vertegenwoordiger
van de BFP-FBP

Koen Lowet
Schatbewaarder,
Vertegenwoordiger van de BFP-FBP

Edward Van Rossen
Directeur

Diane Drory
Vertegenwoordiger van APPpsy

Brigitte Lenzen
Vertegenwoordiger van APPpsy

ORGANIGRAM PSYCHOLOGENCOMMISSIE

PLENAIRE ZITTING

VOORZITSTER (ADVOCaat)

ZETELLENDE LEDEN

VERTEGENWOORDIGERS VAN DE
BEROEPSVERENIGINGEN BFP EN APPPSY

ONDERZOEK

ARBEID & ORGANISATIE

SCHOOL

KLINISCHE

BUREAU

VOORZITSTER
SECRETARIS
DIRECTEUR
3 ZETELLENDE LEDEN

PERSONEEL

DIRECTEUR
3 STAFMEDEWERKERS
1 DIRECTIE-ASSISTENTE

Personeel

Het personeel voert in samenwerking met de Commissieleden en het Bureau de in de plenaire vergadering genomen beslissingen uit. De personeelsleden krijgen evenwel de ruimte om de dagdagelijkse werking van de Psychologencommissie autonoom in de praktijk te brengen. Eind 2015 telde de staf van de Psychologencommissie 5 medewerkers.

Weergegeven van links naar rechts: Maryse Stoz, directie-assistente; Marie-Caroline de Mûelenaere, stafmedewerker deontologie (psychologe); Edward van Rossen, directeur (psycholoog); Evelyn Vereecke, stafmedewerker communicatie (psychologe); Emily Vranken, stafmedewerker deontologie (psychologe).

Tuchtraad en Raad van Beroep

De Psychologencommissie kent twee tuchtrechtelijke instanties: een Tuchtraad en een Raad van Beroep. Beide raden nemen een onafhankelijke positie in binnen de Commissie. De Tuchtraad en de Raad van Beroep omvatten elk een Nederlands- en een Frans-talige kamer. De Raden zijn bevoegd voor het onderzoeken van inbreuken op de plichtenleer of deontologische code voor psychologen.

- De Tuchtraad ontvangt de initiële klacht, oordeelt of deze ontvankelijk is en onderzoekt deze in het voorkomend geval. Zij geeft de psycholoog de kans om zijn versie van de feiten te geven. In geval van inbreuken op de plichtenleer, doet de Tuchtraad de eerste uitspraak
- De Raad van Beroep biedt aan de gesanctioneerde psycholoog de kans om tegen de uitspraak van de Tuchtraad in beroep te gaan.

Meer informatie over de Tuchtraad en de Tuchtprocedure vindt u op www.compsy.be/tuchtraad

Psychologencommissie

Psychologencommissie

Kunstlaan 3 · 1210 Brussel

www.compsy.be

Secretariaat

T +32 2 503 29 39

info@compsy.be

Dienst Deontologie

T +32 2 513 93 51

deontologie@compsy.be

/compsyBelgium

/company/2831105

/CompsyBelgie